

kõik see,
mida me
kunagi
ei öelnud

marc levy

Marc Levy raamatuid on tõlgitud 49 keelde ja müüdnud rohkem kui 40 miljonit eksemplari

Marc Levy

Toutes ces choses qu'on ne s'est pas dites (All Those Things We
Never Said)

2008

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See on ilukirjandusteos. Kõik nimed, tegelaskujud, asutused, kohad, sündmused ja vahejuhtumid on autori kujutluse vili või väljamõeldis. Igasugune sarnasus elavate või elanud inimeste või tegelikult toimunud sündmustega on pelgalt juhuslik.

Tõlkinud Tiina Kanarbik

Toimetanud Evelin Piip

Korrektuuri lugenud Inna Viires

Kaane kujundanud Reet Helm

© Editions Robert Laffont/Susanna Lea Associates, 2008

www.marclevy.info

All rights reserved.

© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2019.

E03361119

ISBN 978-9949-82-387-1

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval
veebipoest www.ersen.ee

Pauline'ile ja Louisile

*Elamiseks on vaid kaks viisi.
Üks – nagu miski poleks ime.
Teine – nagu kõik oleks ime.*

Albert Einstein

1

„Mis sa arvad?“

„Pööra ringi ja las ma vaatan.“

„Stanley, sa oled vaadanud mind pool tundi. Ma tõesti pean sellelt poodiumilt alla tulema.“

„Kõigepealt, me peame alläärt tõstma. Oleks kuritegu varjata selliseid jalgu nagu sinul.“

„Stanley.“

„Mida, kas sa tahad minu arvamust kuulda või ei? Pööra ringi, näita mulle veel eestpoolt. Jah, just nagu ma arvasin. Ühtmoodi sügav dekoltee ees ja taga. Hea on see, et kui sa pleki peale ajad, võid kleidi lihtsalt tagurpidi selga panna, keegi ei saaks aru, et midagi on teistmoodi.“

„Stanley!“

„Juba see mõte, osta pruutkleit väljamüügilt, ajab mul ihukarvad püsti. Sama hästi oleks sa võinud selle eBayst osta! Vabandust, et see kõlab karmilt, kullake – ma lihtsalt räägin sulle, nagu mina seda näen.“

„Noh, vabandust, et see on parim, mida ma saan endale tarbegraafiku palga eest lubada.“

„Ole nüüd. Ütle lihtsalt *kunstniku*. Taevakene, see kahekümne esimese sajandi sõnakasutus ajab mulle judinad peale!“

„Ma ei tee ju midagi õlivärvidega, Stanley. Ma töötan arvutiga.“

„Sa oled mu parim sõber ja ma lihtsalt ei taha kuulda, et end nii odavalt müüd. Sa joonistad vapustavaid tegelasi ja paned nad elama. Arvutiga või mitte, aga sa oled kunstnik.“

„Hästi, hästi... Kas me siis tõstame alläärt või jätame nii?“

„Viis sentimeetrit kõrgemale, ja me peame õlgadega midagi ette võtma... ja keskkohaga.“

„Hästi, saan aru, et see kleit üldse ei meeldi sulle.“

„Ma pole seda öelnud!“

„Valjusti mitte.“

„Kui sa lihtsalt laseksid mul arve maksta, siis võiksite minna Anna Maieri juurde. Ma palun sind, kullake, palun. Kuula mind, ainult see üks kord.“

„Kümme tuhat dollarit ühe kleidi eest? Hull oled? Seda on liiga palju, isegi sinu jaoks. Need on ainult pulmad, Stanley.“

„Ainult *sinu* pulmad!“

„Õigus. Minu pulmad.“ Julia ohkas.

„Selle varandusehunnikuga, mille otsas su isa istub, võiks arvata, et ta vähemalt...“

„Ma nägin oma isa viimati pool aastat tagasi. Punase tule all. Mina sõitsin jalgrattaga. Tema istus oma limusiinis ja sõitis mööda Viiendat avenüüd. Kogu moos.“

Julia kehitas õlgu ja astus poodiumilt alla. Stanley võttis tal õrnalt käest kinni ja tõmbas ta oma embusesse.

„Nukuke, iga kleit on sinu seljas meistriteos, ma lihtsalt tahaksin, et see oleks täiuslik. Ja kuidas Adamiga lood on? Kas tema ei saa aidata?“

„Ma ei tea, sest Adami vanemad juba maksavad kogu selle peo eest. Ma parem ei tahaks, et mu tulevased äi ja ämm räägiksid, kui vaene pruut ma olen.“

Stanley sammus vaikselt üle väikese butiigi, otse mööda müüjatest, kes letile toetasid ja omavahel lobisesid. Ta haaras riidepuu valgest satäänist kitsa kleidiga ja viis selle Juliale.

„Ei sõnakestki! Isegi mitte silpi. Lihtsalt proovi selga.“

„See on suurus 32. Kuidas sa loodad mind mahtuvat...“

„Kuule! Tasa. Mis ma ütlesin?“

Julia pööritas silmi ja sammus prooviruumi, sulgedes draamaatiliselt ukse.

Mõni minut hiljem liikus kardin sama rutakalt eest.

„Hoopis teine asi! Ma vaatan sind ja mõtlen, et see peaks olema Julia pruutkleit,“ hüüatas Stanley. „Nüüd roni poodiumile tagasi.“

„Mul on sellega nii kitsas; meil läheb vaja raudkangi, et seda mu ümbert ära saada.“

„See on täiesti seda väärt. Sa näed vapustavalt kaunis välja!“

„Peale selle, et ma tunnen, nagu hakkaksid õmblused kohe rebenema. Kui ma söön ühe väikese suupiste, siis rebenevadki!“

„Keegi ei söö oma pulmapäeval. Meil on vaja tagumiku ümbert natuke järele anda, ja siis on super. Jumal küll, kas need töötajad siin streigivad või on lihtsalt täielikud jobud?“

„Kas hoopis mina ei peaks siin praegu närvis olema, mitte sina?“

„Närvis? Ma ei tea, kas peaksin olema? Meil on tervelt neli päeva aega, enne kui sa abiellud, ja ma pean sind ikka veel sundima kleite selga proovima.“

„Sa tead, et olen praegu töösse mattunud. Ja ma ei saa Adamile midagi öelda. Ma olen talle nüüdseks juba oma kuu aega rääkinud, et kõik on ära korraldatud.“

Stanley leidis tooli käsitoelt mahajäetud nõelapadja ja kummardus Julia jalgade juurde.

„Su tulevasel mehel pole aimugi, kuidas tal veab, et abiellub sellise superstaariga nagu sina.“

„Jälle üks torge Adami pihta. Ma ei saa aru, mis sul tema vastu on.“

„Ausalt? Ta meenutab mulle su isa.“

„Kas sa oled hull? Adam pole üldse mu isa moodi. Ja ta ei salli teda, muide.“

„Adam ei salli su isa? Võib-olla peaksin talle veel ühe võimaluse andma.“

„Ei, ei, ei; mu isa ei salli Adamit.“

„Suur üllatus. Su isa ei salli kedagi, kellega sa lähedane oled. Kui sul oleks koer, siis ta ilmselt hammustaks teda.“

„Minu koer rebiks kindla peale mu isa tükkideks,“ ütles Julia naerdes.

„Tegelikult ma pidasin silmas seda, et su isa hammustaks koera.“

Stanley tõusis ja astus sammu tagasi, et oma kätetööd imetleda. Kiire põgus noogutus ja seejärel sügav hingetõmme.

„Mida? Mis nüüd jälle on?“ küsis Julia.

„See on täiuslik. Või pigem sina oled täiuslik. Las ma sean natuke seda vööd, siis võid viia mind välja lõunat sööma.“

„Oi, võin või? Kuhu ma sind viin?“

„Kuhu tahes – kui seal on lauad väljas ja piisavalt varju, siis olen rahul. Kui sa nüüd jätaksid nihelemise, ma kohe lõpetan. Täiuslik. Peaaegu.“

„Miks peaaegu?“

Stanley krimpsutas nägu. „Sest see kleit... on väljamüügilt, kullake.“

Müüja tuli lõpuks nende juurde ja küsis, kas ta saaks ehk kuidagi aidata. Stanley saatis ta randmeliigutusega minema.

„Niisiis, mis sa arvad? Kas ta tuleb kohale?“

„Kes?“ küsis Julia.

„Keda ma siis sinu arvates silmas pean? Su isa!“

„Jälle tema... Unusta ära. Ma ütlesin sulle, et pole temast üle aasta midagi kuulnud.“

„See ei tähenda midagi.“

„Ta ei tule!“

„Kas sa üldse oled proovinud temaga ühendust võtta?“

„Ma loobusin kaua aega tagasi tema assistendile südamepuistamisest. Selle mehe endaga rääkimine on peaaegu võimatu. Ta on alati ärireisil või koosolekul. Mitte mingil juhul ei võtaks ta oma tütre jaoks aega.“

„Aga kutse sa talle ikka saatsid?“

„Kas sa oled juba valmis?“

„Kohe saan. Tead, sina ja su isa olete nagu vana abielupaar. Ta on lihtsalt armukade. Kõik isad on. See läheb mööda.“

„See on esimene kord, kui ma kuulen sind tema eest välja astumas. Ja kui me oleksime vana abielupaar, siis lahutatud. Nii on see olnud aastaid...“

Nagu käskluse peale hakkas Julia käekotis mängima lugu „I Will Survive“. Stanley heitis naisele küsiva pilgu.

„Kas sa vastu ei võtagi?“

„Oh, see on ilmselt Adam. Või helistatakse töö juurest.“

„Tead, mis? Las mina võtan. Kui sa sentimeetrigi võrra liigutad, siis ajad kõik vussi.“

Stanley sukeldus Julia kotti, võttis telefoni välja ja ulatas naisele. Gloria Gaynor jäi vait.

„Liiga hilja, ei saanud kätte,“ ütles Julia, heites pilgu helistaja nimele.

„Adam? Või töö juurest?“

„Ei kumbki,“ vastas naine kulmu kortsutades.

Stanley põrnitses teda.

„Mida, kas ma pean ära arvama?“

„Usu või mitte, aga see oli mu isa töö juurest.“

„Helista tagasi!“

„Mitte mingil juhul! Kui ta tahab minuga kontakti saada, siis võtku telefon ja helistagu ise.“

„Oota, ma ei saa aru. Kas ta mitte ei teinud seda just praegu?“

„Ei. See oli ta assistendi number.“

„Lõpeta see lapsik mossitamine. Sa oled oodanud seda kõnet sellest ajast peale, kui ta kutse postkasti lasid. Kulakene, su pulmadeni on neli päeva aega, niisiis peaksid iga hinna eest stressi vähendama. Kui sa ei lödvestu, võid saada külmavilli või selja peale vistrikud! Helista talle juba!“

„Milleks? Lihtsalt et kuulda, kuidas Wallace selgitab mulle, et mu isa tunneb siirast kahetsust, aga ta ei saa osa võtta? Et pulmad on kahjuks ühe suure ärikokkuleppe sõlmimisega samal päeval ja isa on välismaal, pileteid ei saa ära vahetada ja seda reisi on mitu kuud ette planeeritud. Midagi sellist?“

„Või et su isal oleks rõõm oma tütar altari ette viia ja ta loodab, et hoolimata varasematest lahkarmumustest on tema tütar reserveerinud talle pulmalauas koha enda lähedal.“

„Haa! Justkui ta hooliks sellest. Anna talle koht garderoobi juures, kui seal keegi kena plika numbraid jagab.“

„Kas sa jätaksid üheks minutiks ta vihkamise katki? Või muidu veedad sa terve registreerimise aja ärevas ootuses, kas ta tuleb, selle asemel et oma pulmapäeva nautida.“

„Noh, vähemalt ma ei mõtle sellele, et kui üheainsa suutäie võtan, siis see tobe kleit rebeneb!“

„Siis tee, nagu tahad, nukuke!“ sisistas Stanley ja pöördus minekule. „Lähme lõunale teinekord, kui tunned end paremini.“

Julia hüppas poodiumilt hoolimatult alla ja jooksis üle ruumi Stanleyle järele. Ta haaras mehel õlast ja tõmbas ta oma embusesse ning tema silmad täitusid pisaratega.

„Anna andeks, Stanley. Ma ei tea, mis mulle sisse läks. Ma tõesti palun andeks.“

„Oma isa pärast? Või kleidi pärast? Sest ma ei näe, et see hullult riskantne hüpe või tormamine läbi selle hirmsa koha oleks õmblusconi rebestanud.“

„Stanley. Mulle meeldib see kleit väga. Tõesti. Ja ma ei suuda ette kujutada kedagi peale sinu, kes mind altari juurde viiks.“

Stanley võttis taskust siidrätiku ja tupsutas õrnalt Julia pisaraid.

„Kas sa tõesti tahad altari juurde kõndida sellise vana homoga nagu mina? Või on see mingi järjekordne kaval skeem, et mina etendaksin su jõledat isa?“

„Ära nüüd endast nii palju ka arva. Mul on kahju sulle seda öelda, aga ma ei usu, et sa sellega hakkama saaksid. Sul pole nii palju kortsegi, et mu isa mängida.“

„Vastupidi, see oli kompliment. Ma pean sind piisavalt nooreks naiseks, et võiksid *minu* tütart mängida.“

„Stanley, ma tahan, et sina viiksid mu altari ette. Kes võiks parem olla, ah?“

Õrna naeratusega viipas Stanley Julia mobiiltelefoni poole ja sõnas: „Helista oma isale. Ma korraldan asjad ära selle matsliku müüjaga, kes ei tunneks klienti ära ka siis, kui see teda tagumikust hammustaks. Kõik on ülehommeks valmis. Nüüd lähme lõunale. Tee ruttu! Ma olen nälga suremas.“

Stanley pööras ringi ja sammus leti suunas. Ta vaatas tagasi ja nägi, et Julia kõhkles, enne kui võttis telefoni, et helistada. Stanley kasutas olukorda ära ja tasus kõige eest oma krediitkaardiga – kleidi, ümbertegemise ja neljakümne kaheksa tunnise kiirtöö. Ta libistas tšeki taskusse ja sammus tagasi Julia juurde, kes oli just kõne lõpetanud.

„Noh?“ küsis Stanley kannatamatult. „Kas ta tuleb?“

Julia raputas pead.

„Ütle nüüd. Mis ta vabandus seekord on?“

Julia hingas sügavalt sisse ja vaatas siis Stanleyle silma.

„Ta on surnud.“

Nad vaatasid vaikides teineteisele otsa, ilma et oleks ühtki sõna öelnud.